
КНИГИ И СЪБИТИЯ

НОНКА БОГОМИЛОВА ДИАЛОГЪТ „ИЗТОК-ЗАПАД“: РЕЛИГИОЗНИ И КУЛТУРНИ АСПЕКТИ

На 26 октомври 2018 г. в Лайпцигския университет, Германия, се състоя интересен международен форум – уъркшоп на тема „Диалогът „Изток-Запад“: религиозни и културни аспекти“ („East-West Dialogue: religious and cultural aspects“), в който взеха участие учени от различни сфери на знанието: философи, филолози, политолози, историци и социолози на религията, физици – от България и Германия. Форумът бе организиран по линия на Европейската програма Хоризонт 2020 в рамките на научен проект на доц. Антоанета Николова от Философския факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“, понастоящем „Мари-Кюри“ стипендиант в Лайпцигския университет.

В предварително заявените цели на форума бе посочено, че дискутирането на проблемите на диалога „Изток–Запад“ – методологически, философски, религиозни, интеркултурни – ще бъде през призмата на въпроса за разбирането и приемането на другостта.

Форумът бе открит от проф. Филип Кларт (*Philip Clart*), един от водещите изследователи на Института за Източноазиатски изследвания към Лайпцигския университет. Встъпителни думи и насоки към участниците и дискусиите бяха представени и от доц. А. Николова, организатор на събитието.

Първата сесия на форума бе посветена на философските и методологическите аспекти на диалога „Изток-Запад“, като доклади в нейните рамки представиха: Проф. Кристоф Клайне (*Christoph Kleine*), Директор на Института за изследване на религиите към Лайпцигския университет на тема „Домодерни межкултурни и междурелигиозни диалози и влиянието им върху формирането на компаративистките понятия – контактите между европейските мисионери и японците през XVI и XVII век (Premodern Intercultural and Inter-religious Dialogues and their Impact on the Formation of Comparative Concepts – The Case of Encounters between European Missionaries and Japanese in the 16th and 17th Centuries). В доклада бяха разгледани въпросите за влиянието на изследваните межкултурни комуникации върху формирането на основни теоретични понятия в религиознанието – „религия“, „религиозно“ – и на тази основа – за преодоляването на европоцентризма в изследванията на религията.

Докладът на доц. Антоанета Николова, утвърден специалист в сферата на Източната религиозна и културна традиция, озаглавен „Изток и Запад: противоположност и/или взаимодопълване“ (*East and West: contradiction or/and complementarity*) представи интересен аналитичен и същевременно обобщаващ поглед към основни понятия, с които в различните култури се интерпретират отношенията Изток–Запад: противоположност и противоре-

чие (в Западната култура); съвместимост и допълнителност (в китайската мисловна традиция), недUALност (в будизма).

Въпросът за общото и различното на религиозната ситуация в Европейския Запад и Европейския Изток беше в центъра на вниманието на доклада на проф. Нонка Богомилова, ИИОЗ – БАН, озаглавен „Европейският „Изток“ и „Запад“ в религиозен контекст: има ли две Европи?“ (*The European „East“ and „West“ in a Religious Context: Are There Two Europes?*). На основата на конкретни анализи на религиозната ситуация в съвременна Европа, на интерпретацията на социологически проучвания и пр. беше направен изводът, че не може да се говори за „две Европи“ в изследвания смисъл.

Докладът на Юлия Ръоне (*Julia Rone, Weizenbaum Institute for the Networked Society*) разгледа в аналитичен и критичен дух важните и интересните въпроси за характера на комуникацията между Запада и Изтока в контекста на „Епистемологичното неравенство? Употреби и злоупотреби със западни понятия и теории при изследването на политиката и комуникацията на Изтока“ (*Epistemological inequality? The uses and abuses of Western Concepts and Theories in studying politics and communication in the East*).

Втората сесия на форума беше посветена на представянето и анализа на различни форми на межкултурна комуникация между Запада и Изтока, осмислени в докладите на:

Проф. Милена Попова, заместник декан на Факултета за класически и нови филологии при СУ „Св. Кл. Охридски“, която представи своите тези и аргументи към темата „Прагматични и семиотични подходи към межкултурната комуникация“ (*The East-West Dialogue: Pragmatic and Semiotic Approaches to Intercultural Communication*). Нейният подход разгледа и осмисли динамичното взаимодействие между текста и прагматичните, културните и историческите характеристики на комуникативния контекст, посочвайки, че тук става въпрос не само за диалог между различни езици, а и между различни световъзприятия.

Проф. Милена Братоева, зав. департамента „Класически Изток“ при СУ „Св.Кл.Охридски“ разгледа интересната тема за „Устното представяне на санскритски Свещени текстове на Запад: един прагматичен подход“ (*Oral Performance of Sanskrit Sacred Texts in the West: A Pragmatic Approach*), като в центъра на изследователското ѝ внимание беше проблемът за специфичния, трансформиран културен статус на Свещения текст, попаднал в чужда културна и комуникативна среда, в случая – вдъхновени от индуизма и будизма Нови религиозни движения, установили се на българска почва.

Д-р Томас Диснер (*Thomas Diesner, Society for Human Ontogenetics, Berlin, Germany*) анализира различните равнища и пластове, които трябва да се имат предвид при: „културния трансфер на китайските лечебни практики Qi Gong в контекста на Западната психиатрична установка“ (*The Cultural Transfer of Chinese Health Practices: Qi Gong in Western Psychiatric Setting*): метафизични, физиологични, психологични. Той обърна внимание на труд-

ностите за адекватния пренос на ценности и смисли, произтичащи от спецификата на приемащия културния контекст.

Доц. Йордан Георгиев (*The Helmholtz-Zentrum Dresden-Rossendorf, Germany*) постави в центъра на изследователското си внимание близостта в посланията и вижданията за света между съвременната физика и Източната мъдрост (*Contemporary Physics and Eastern Wisdom*). Добре подготвен и в двете сфери, утвърден специалист в областта на физиката, той убедително представи идеите за единството, взаимодействието, променливостта и обвързаността като еднакво споделяни, макар и в различни форми както от модерната физика, така и от Източното световъзприятие. Така той хвърли мост между традицията, древността, архетипите и модерната съвременна наука.

Взаимосвързаността и взаимодопълняемостта на изнесените доклади създаде благоприятна идейна и емоционална атмосфера за плодотворната дискусия, финализираща форума.

КОСТА БЕНЧЕВ ЕДНА ИСТОРИКО-СИСТЕМАТИЧНА МОНОГРАФИЯ ОТ ПРОФ. НИКОЛАЙ МИЛКОВ

Професор **Николай Милков** от Университета на Падерборн в Северен Рейн-Вестфалия не се нуждае от особено представяне, бидейки един от малцината философски автори от български произход, реализирали се зад граница и като изследователи, и като преподаватели (новата му книга е със заглавие *Философия логического атомизма*. 2018. Санкт Петербург: „Наука“, 209 с.).

За целите на протокола може да се отбележи, че освен като преводач на първите текстове от Витгенщайн в България в края на 80-те години на XX век, под перото му освен известните монографии по история на новата британска философия и антологията с произведения на логическите емпиристи от Берлинската група, са излезли още: цялостно проучване на Витгенщайн¹, както и (през последните години) множество специални статии, очертаващи интереса му не само към канонични авторитети от типа на Фреге, Ръсел, Витгенщайн или Хусерл, но и към (все още: за съжаление) по-слабо познати фигури като Лотце, Brentano, Шумпф, С. Стебинг, Леонард Нелсон, Хемпел, Райхенбах и други².

Тъй като подобни публикации, с българска в тях „връзка“ на чужди езици, са рядкост (както – на книги, така и на по-кратки текстове), то още по-

¹ Kaleidoscopic Mind: An Essay in Post-Wittgensteinian Philosophy, Amsterdam/Atlanta (GA): Rodopi, 1992, pp. 412+x. / The Varieties of Understanding: English Philosophy since 1898, 2 vols., Frankfurt–New York: Peter Lang, 1997, York: Peter Lang, 1997, vol. 1, XXXII and 521, vol. 2, xii and 359. / A Hundred Years of English Philosophy, Dordrecht: Kluwer (Philosophical Studies Series, vol. 94), 2003, x+302 pages, / The Berlin Group and the Philosophy of Logical Empiricism (Boston Studies in the Philosophy and History of Science, vol. 327), Eds. N. Milkov and V. Peckhaus, Springer, 2013.

² <https://philpapers.org/s/Nikolay%20Milkov>